

نقش سیاست خارجی در دولت و تاثیرات داخلی آن:

جایگاه سیاست خارجی در برنامه های کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری

به نظر می‌رسد که اگر ایران تجربه موفق در ارتباط با دیگر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها داشته باشد و بتواند به‌خوبی فرهنگ عقلی، اصیل، مداراجویانه، خلاق و معنوی خود را به دیگران عرضه کند، توانسته است فرصتی گرانبها برای خود ایجاد کند. درهم آمیختن دین و مردم‌سالاری، مذهب و جمهوریت و تن دادن به قواعد آن می‌تواند فرهنگ بومی و اسلامی ما را توانی مضاعف بخشد و درجهان امروز راهگشا باشد و علاوه بر آن تعاملی صحیح و سودآور با دیگر کشورها به وجود آورد.

تاریخ: ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲ - ۰۹:۴۵

کد خبر: ۱۸۸۸۲

عصرخبر - همزمان با داغ شدن بحث‌های انتخابات ریاست جمهوری یکی از مواردی که نامزدهای احتمالی این رقابت‌ها بر آن تمرکز کرده‌اند بحث سیاست خارجی است.

به اعتقاد کاندیداهای یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری، دولت دهم در بعد سیاست خارجی ضعیف عمل کرده و به موجب این ضعف فرصت‌ها و منافع زیادی را از دست داده است. سیاست خارجی به معنای دنبال کردن اهداف کشور در محیط بین‌الملل است که این امر از طریق ارتباط با کشورهای دیگر به تحقق می‌رسد. در تعریفی دیگر سیاست خارجی راهنمای موضع‌گیری در جهان است که مجموعه‌ای از اهداف بین‌المللی و راه‌های رسیدن به آن‌ها را شامل می‌شود. نظر به اینکه اولویت‌ها و منافع یک کشور با کشورهای دیگر متفاوت است سیاست خارجی کشورها نیز با یکدیگر تمایز دارد.

دکتر فریدون وردی‌نژاد، استادیار دانشگاه تهران، در تعریف سیاست خارجی می‌گوید: نظام جهانی، روابط میان کشورها و همچنین ظهور بازیگران در بسیاری از کشورها، به درجه‌ای رسیده که نمی‌توان آنرا با روابطی که تنها چند دهه پیش بوده، مقایسه نمود. سیاست خارجی نیز به همین میزان اهمیت پیدا نموده و عواملی که سیاست خارجی را می‌سازند، بیشتر و با اهمیت‌تر گشته‌اند.

کنش، واکنش و رقابت میان کشورها به سطح بالایی رسیده و در قرن بیست و یکم، دیگر بدون داشتن روابط با دیگر کشورها ادامه حیات برای هیچ‌یک از آنها امکان‌پذیر نیست. سیاست خارجی، اصولاً فعالیت‌های یک کشور در محیط و شرایط خارجی است. در همین ارتباط سیاست خارجی می‌تواند یک استراتژی و یا برنامه‌ای از فعالیت‌ها تعریف گردد که توسط تصمیم‌گیران یک کشور در برابر کشورهای دیگر و یا نهادهای بین‌المللی انجام شده، تا به اهدافی که منافع ملی آن کشورها خوانده می‌شود نائل آیند.

سیاست خارجی همچنین پروسه‌ای شامل اهداف مشخص، عوامل معین خارجی وابسته به اهداف فوق‌الذکر، توانایی کشور در رسیدن به نتایج مطلوب، توسعه یک استراتژی سودمند، اجرای استراتژی، ارزیابی و کنترل آن را شامل می‌شود. در دنیای امروز همه مسایل با یکدیگر پیوند دارند و نمی‌توان آن‌ها را چندان از هم جدا کرد. سیاست، اقتصاد، فرهنگ و اجتماع قابل تفکیک نیستند.

اگر فرهنگ کشوری بتواند منظومه فکری جدیدی با منطقی‌سنجیده طرح کند، می‌تواند به دستاوردها و پیامدهای آن اندیشه در دیگر عرصه‌ها نیز امیدوار باشد. بی‌سبب نیست که امروز کشورها و به ویژه کشورهای توسعه‌یافته در تلاش هستند تا ارزش‌ها و هنجارها، حتی زبان خود را که مظهر فرهنگ است، بر دیگران تحمیل کنند. آنان می‌دانند که تسلط و حضور فرهنگ در یک کشور، منافع مادی و معنوی بسیاری را در پی می‌آورد.

به نظر می‌رسد که اگر ایران تجربه موفق در ارتباط با دیگر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها داشته باشد و بتواند به‌خوبی فرهنگ عقلی، اصیل، مداراجویانه، خلاق و معنوی خود را به دیگران عرضه کند، توانسته است فرصتی گرانبها برای خود ایجاد کند. درهم آمیختن دین و مردم‌سالاری، مذهب و جمهوریت و تن دادن به قواعد آن می‌تواند فرهنگ بومی و اسلامی ما را توانی مضاعف بخشد و درجهان امروز راهگشا باشد و علاوه بر آن تعاملی صحیح و سودآور با دیگر کشورها به وجود آورد.

به اعتقاد دکتر وردی نژاد، ایجاد شرایط نوین در عرصه سیاست خارجی می تواند با همگانی کردن گفتمان توسعه و کارآمدی و با تکیه بر ارزشهای بنیادین نظام و برخوردار از عقلانیت جمعی بر مسیر اعتدال به چرخش درآید. این امر همراه با تلاش مدیران و کارشناسان انتقاد پذیر، توانمند و پشتیبان توسعه به ایجاد ساختارهای سازمانی پویا، ارگانیکی و با حداقل سلسله مراتب می انجامد و شکوفا سازی ظرفیت های سیاست خارجی را در پی خواهد داشت.

قدرت تاثیر گذاری سیاست خارجی می تواند با حرکتیابی نظیر :

- بهبود کارایی دستگاه های مسوول در امر سیاست خارجی
- افزایش میزان نقش و تاثیرایران در رقابت اقتصادی منطقه ای
- گسترش مناسبات با کشورهای همسایه در برنامه هایی با منشا اقتصادی و امنیتی
- دستیابی به جایگاه متناسب در منطقه با کارایی عملیاتی در بلند مدت همراه شود و با ایجاد محیط اقتصادی و سیاسی رقابتی در سطح منطقه، انگیزه های جدی در دولت های منطقه برای ارتقاء سطح همکاریها و کاهش تنش ها بوجود آورد و تمایل جمعی برای ثبات و امنیت و توسعه را فراهم سازد.

شکی در این مطلب نیست که در صورت بهره مند بودن از سیاست خارجی فعال و پویا و داشتن رابطه خالی از تنش با کشورهای منطقه و دیگر کشورهای جهان فرصت های اقتصادی زیادی برای کشور بوجود می آید که استفاده مناسب از آنها تاثیرات مثبت زیادی بر داخل کشور خواهد داشت.

پس باید دید در بین کاندیداهای یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری کدام یک بهتر می توانند این تنش ها را رفع در راستای رسیدن به اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی گام بردارند.